

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број:13 0 У 003859 16 УВП
Бањалука, 28.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Здравке Чучак као записничара, у управном спору по тужби Т.С. из Д., (у даљем тексту: тужила), против рјешења број ... од 2.10.2015. године ЈУ Завод (у даљем тексту: тужени), у предмету утврђивања права на новчану накнаду по основу незапослености, одлучујући о захтјеву тужиле за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Добоју број 13 0 У 003859 15 У од 29.12.2015. године, у нејавној сједници одржаној дана 28.11.2018. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена као неоснована тужба против уводно означеног акта туженог, којим је одбијена жалба тужиле изјављена против рјешења Филијале туженог у Д. (у даљем тексту: Ф.Д.) број ... од 27.7.2015. године, којим је тужили, по занимању професору енглеског језика, признато право на новчану накнаду у трајању од 2 мјесеца, почев од 1.3. до 30.4.2015.године у износу од 643,60 КМ мјесечно.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да како је од Националне службе за запошљавање Републике Србије достављена Потврда о навршеним периодима осигурањима тужиле број... од 29.6.2015. године, према којој је тужила користила право на новчану накнаду у Републици Србији у периоду од 1.7. до 31.8.2006. године, правилно је првостепеним рјешењем које чини правно јединство са оспореним актом тужили утврђено трајање новчане накнаде само за стаж осигурања послџе примања те новчане накнаде, то јест за стаж осигурања од 1-дне године 7 мјесеци и 11 дана, у смислу члана 39. став 2. Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености („Службени гласник РС“ број 30/10 и 102/12, у даљем тексту: Закон о запошљавању), сходно чему јој је признато право на новчану накнаду у трајању од 2 мјесеца, почев од 1.3. до 30.4.2015. године, у наведеном износу, који и није споран.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужила побија њену законитост, због повреде закона и повреде правила о поступку, истичући да је тужени пропустио да утврди да јој у Републици Српској и Босни и Херцеговини никада није претходно исплаћивана новчана накнада за незапосленост, што није узео у обзир ни нижестепени суд, због чега јој је тужени у складу са чланом 39. став 1. Закона о запошљавању требао урачунати цјелокупан стаж осигурања за који су уплаћени доприноси за случај незапослености, што износи преко 6 година, све остварено у Републици Српској, а не 1 година 7 мјесеци и 11 дана како је то тужени утврдио. Додаје да су управни органи неосновано примјенили одредбе Споразума између Босне и Херцеговине и Савезне Републике Југославије о социјалном осигурању („Службени гласник БиХ“ број 16/03), који је у БиХ ступио на снагу 1.1.2004.

године, чиме су на њену штету незаконито дјелимично дерогирали одредбе Закона о запошљавању, јер су мимо оног што је у Споразуму прописано увели додатни основ за умањење дужине трајања накнаде за незапослена лица, чиме су прекршили начело легалитета, који основ су препознали у исплати новчане накнаде у другој држави, ван правног система Републике Српске и БиХ. Наглашава да се у тексту Споразума само у члану 26. наводи међусобно признавање стажа осигурања оствареног на територији једне државе потписнице, код остваривања права на накнаду у другој држави (став 1), а умањење накнаде на територији једне државе због остваривања права у другој држави се спомиње у ставу 3. тог члана, искључиво испуњавањем два кумулативно постављена услова: 1) да је лице накнаду за незапосленост примило на територији једне државе у посљедњих 12 мјесеци прије подношења захтјева у другој држави; 2) да се у том случају трајање накнаде у једној држави умањује за онај период стажа за које је лице накнаду примило у другој држави. Како је из потврде Националне службе за запошљавање Републике Србије видљиво да је накнаду на територији Републике Србије примила још 2006. године, сматра да није испуњен услов примања накнаде у другој држави у посљедњих 12 мјесеци прије подношења захтјева, јер је захтјев у Републици Српској поднијела 16.3.2015. године, па тако да се на њен предмет не може примијенити одредба члана 26. став 3. Споразума, ако би зато и постојао чињенични супстрат. То из разлога, ако би се прихватило дејство те одредбе, код чињенице да је у потврди надлежног органа Републике Србије назначено да се за обрачун исплаћене накнаде рачунао само период стажа осигурања од 5.9.2005. до 30.6.2006. године (и то такође остварен на територији Републике Српске) у ОШ Бошко Буха Ш., општина Р., опет јој остаје преко 5 година стажа осигурања који не улази у основ за смањење трајања накнаде. Такође истиче да је у жалби на првостепено рјешење и тужби против оспореног акта, наводила и друге недостатке у поступку, то јест да је првостепени орган пропустио да у складу са одредбама Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП) јасно образложи садржај прибављене потврде из Републике Србије, која није приложена уз првостепено рјешење, због чега је последице захтијевала увид у ту потврду, као и чињенице које из те потврде произилазе, те правни основ због које је потврда прибављена и због којег има утицај на одлуку о њеном праву, што су све недостаци из члана 197. ЗОУП-а усљед којих се првостепено рјешење морало поништити и због формалних разлога. Како се у побијаној пресуди, о свим тужбеним наводима везано за примјену Споразума и питања повреде одредаба управног поступка, суд оглушио оградивши се уобичајеном фразом да је цијенио и остале наводе тужбе и нашао да су без утицаја на другачије рјешење управне ствари, мишљења је да је било основа да суд закаже расправу на којој би додатно размотрио све битне чињенице које нису до краја расправљене и утврђене у управном поступку, чиме су прекршене одредбе члана 25. до 31. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС). Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи тако да се тужба уважи, оспорени акт поништи и предмет врати на поновно одлучивање у управном поступку.

Тужена је у одговору на захтјев, остала код разлога датих у образложењу оспореног акта, истичући да Споразумом није регулисано питање умањења новчане накнаде у односу на дужину стажа која служи као основ за дужину примања новчане накнаде, али је чланом 2. став 1. тачка 4. а и ставом 2. истог члана Споразума прописано да се споразум односи на правне прописе у Б.Х. о новчаној накнади за случај незапослености и на све правне прописе којима се обједињују, мијењају или допуњују правни прописи из става 1. тог члана, што је у конкретном случају Закон о запошљавању, којим је у члану 39. став 2. прописано да се код поновног остваривања права на новчану накнаду у стаж осигурања урачунава само стаж осигурања који је незапослено лице остварило последице примања посљедње новчане накнаде. Како је тужиља користила право на новчану накнаду у периоду од 1.7. до 31.8.2006. године, правилно је поступљено тиме

што јој је дужина трајања новчане накнаде утврђена на основу стажа осигурања оствареног након коришћења последње новчане накнаде. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор тужене на захтјев, побијану пресуду, оспорени акт и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Из списка предмета ове управне ствари произилази да је у поновном поступку, по захтјеву за признавање права на новчану накнаду, рјешењем Филијале Д. од 27.7.2015. године тужилји признато право на новчану накнаду у трајању од 2 мјесеца, почев од 1.3. до 30.4.2015. године, у износу од 643,60 КМ мјесечно, с образложењем да је према упутама из ранијег рјешења туженог (којим је поништено првостепено рјешење од 1.4.2015. године којим је било одлучено на исти начин), било потребно претходно извршити провјеру код Националне службе за запошљавање Републике Србије да ли је тужилја користила право на новчану накнаду у тој држави. Како је та служба доставила Потврду о навршеним периодима осигурања број ... од 29.6.2015. године према којој је тужилја користила право на новчану накнаду у тој држави у периоду од 1.7. до 31.8.2006. године, по основу стажа оствареног у времену од 5.9.2005. године до 30.6.2006. године у О.Ш. Бошко Буха. Ш., то је на основу добијених података Филијале Д. признала тужилји право на новчану накнаду у трајању од 2 мјесеца, у складу са чланом 36. и 38. Закона о запошљавању. Трајање новчане накнаде је утврђено према члану 39. став 2. тог закона, за стаж осигурања од 1 године 7 мјесеци и 11 дана, који је остварен након посљедњег коришћења права на новчану накнаду, тако да јој је признато трајање тог права у периоду од 2 мјесеца. То првостепено рјешење је потврђено оспореним актом, при чему је наведено да Споразумом није регулисано питање умањења новчане накнаде у односу на основ, то јест дужину стажа који служи као основ за дужину примања накнаде, сходно чему тај жалбени навод није прихваћен. Побијаном пресудом је оспорени акт оснажен, са разлозима већ изнесеним у уводу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Чланом 36. Закона о запошљавању је прописано да незапослено лице коме је, у смислу Закона о раду, престао радни однос без његовог захтјева, сагласности или кривице, а које има најмање осам мјесеци непрекидног стажа осигурања у посљедњих 12 мјесеци или 12 мјесеци са прекидима у посљедњих 18 мјесеци, има право на, између осталог, новчану накнаду, коју је тужилја у конкретном случају и остварила, тако да јој је рјешењем Филијале Д. призната у трајању од 2 мјесеца, за остварени стаж осигурања од 1 године 7 мјесеци и 11 дана, што је и потврђено оспореним актом.

Како је чланом 39. став 2. Закона о запошљавању прописано да се код поновног остваривања права на новчану накнаду у стаж осигурања урачунава само стаж осигурања који је незапослено лице остварило послје примања посљедње новчане накнаде, па имајући у виду да је тужилја примала новчану накнаду у Републици Србији у периоду од 1.7. до 31.8.2006. године, по основу стажа оствареног у времену од 5.9.2005. године до 30.6.2006. године, који је и остварила у О.Ш. Бошко Буха. Ш. која се налази на територији Републике Српске, што тужилја и сама наводи, у конкретном случају јој је правилно утврђено трајање новчане накнаде за период стажа осигурања послје примања те посљедње новчане накнаде, за период стажа осигурања од 1 године 7 мјесеци и 11 дана, у трајању од 2 мјесеца, о чему су у оспореном акту и побијаној пресуди дати довољно јасни и аргументовани разлози, који се не могу довести сумњу наводима захтјева.

При томе је тужени у поступку доношења оспореног акта правилно прибавио потврду Националне службе за запошљавање Републике Србије, у складу са

Споразумом, који у члану 2. став 1. тачка 4. прописује да се споразум односи на све прописе у Босни и Херцеговини и Републици Србији о новчаној накнади за случај незапослености, а у ставу 2. тог члана и прописано да се односи на све правне прописе којима се обједињују, мијењају или допуњују правни прописи из става 1. тог члана. Споразум се, у смислу његовог члана 3. под а), односи на лица за која важе или су важили прописи једне или обје државе уговорнице, а чланом 5. Споразума је извршено изједначавање територија, тако да новчана накнада према прописима једне државе уговорнице се исплаћују кориснику са пребивалиштем у другој држави уговорници.

Управо по том основу је тужиља новчану накнаду по основу незапослености, у складу са Споразумом, примала у Републици Србији, за стаж осигурања, како је и сама навела, остварен у Републици Српској, која је у саставу Босне и Херцеговине. Стога је правилно, у смислу члана 39. став 2. Закона о запошљавању, у конкретном случају поновног остваривања права на новчану накнаду, тужиљи утврђена новчана накнада само за стаж осигурања који је остварила послједице примања посљедње новчане накнаде, који стаж осигурања износи 1 годину 7 мјесеци и 11 дана, тако да јој та накнада, примјеном става 1. члана 39. истог закона, правилно утврђена за стаж осигурања од једне до двије године, а у трајању од 2 мјесеца, то јест од 1.3. до 30.4.2015. године.

Због поменутих изричитих одредбе члана 39. став 2. Закона о запошљавању, није од утицаја, што је и тужени навео у образложењу оспореног акта, да је у члану 26. Споразума предвиђено да се трајање накнаде смањује за онај период који је незапослено лице у другој држави уговорници, у посљедњих 12 мјесеци прије подношења захтјева, примало новчану накнаду за незапосленост.

Имајући у виду да нижестепени суд у смислу члана 29. став 1. ЗУС-а законитост оспореног акта спитује на подлози чињеница утврђених у управном поступку, па како је тужени доношењем оспореног акта у свему правилно примјенио законске одредбе, дајући за то довољно јасне и убједљиве разлоге, при чему нису учињене ни повреде поступка из ЗОУП-а на које се тужиља у захтјеву позива, побијана пресуда се указује законитом.

Код чињенице да је тужба одбијена као неоснована, те да и произилази да се није радило о сложеној управној ствари због које би било потребно одржање усмене расправу, која се у управним споровима у смислу одредбе члана 25. став 2. ЗУС-а само изузетно одржава због сложености спорне ствари или ако суд нађе да је то потребно ради бољег разјашњења ствари, правилно нижестепени суд није одржао усмену расправу, што и није тражено тужбом, па тако да за одржавање усмене расправе није било потребе јер се њеним одржавањем ни у чему не би утврдило другачије чињенично стање.

Код таквог стања ствари, како ни остали наводи захтјева нису могли утицати на другачије одлучивање, у побијаној пресуди није остварен ниједан разлог њене незаконитости, предвиђен чланом 39. став 2. ЗУС-а, па се отуда захтјев одбија, на основу члана 40. став 1. истог закона.

Записничар
Здравка Чучак

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић